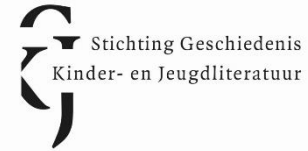

Juryrapport Hieronymus van Alphenprijs 2024

Als voorzitter van de jury voor de toekenning van de Hieronymus van Alphenprijs 2024 mag ik het juryrapport voorlezen en daarmee de winnaar van de prijs bekend te maken. Een winnaar die alle juryleden, zo kan ik alvast verklappen, onafhankelijk van elkaar bovenaan hun kandidatenlijstje hadden staan. Onze beraadslaging verliep dus vlot en voorspoedig.

En snelheid was helaas ook geboden. De toekenning en uitreiking van de prijs kon niet meer in 2025 plaatsvinden, zoals gebruikelijk twee jaar na de laatste uitreiking, maar moest per se dit najaar geschieden. De droeve reden kent u natuurlijk allen: de opheffing van de prachtige Stichting Geschiedenis Kinder- en Jeugdliteratuur per 1 januari 2025.

Op onze schouders rustte dus de taak een kandidaat te vinden voor de allerlaatste Hieronymus van Alphenprijs. Natuurlijk, de prijs moet volgens het reglement gaan naar iemand die een bijzondere bijdrage heeft geleverd aan beheer, voorlichting, onderzoek en publicaties betreffende de geschiedenis van de Nederlandstalige kinder- en jeugdliteratuur. Maar welke extra criteria laat je meewegen bij het kiezen van de allerlaatste laureaat?

Ook daarover waren we het als jury gelukkig snel eens. De laureaat moest uiteraard iemand zijn met een mooie staat van dienst, maar ook iemand met beloftes voor de toekomst. Iemand die de studie van de kinder- en jeugdliteratuur, ook na het wegvallen van de SGKJ, deskundig zou weten te stimuleren en ondersteunen. Iemand die zelf regelmatig publiceert over oude kinderboeken en iemand die de toegang tot oude kinderboeken voor anderen kan ontsluiten. Iemand die het belang van oude kinderboeken bovendien regelmatig onder de aandacht brengt, niet alleen bij onderzoekers en verzamelaars, maar ook bij een breder publiek.

U begrijpt nu wellicht dat onze favoriete kandidaat voor de Hieronymus van Alphenprijs 2024 niemand anders kon zijn dan Karin Vingerhoets. We zijn heel blij dat het bestuur onze voordracht heeft overgenomen en dat Karin de prijs wil aanvaarden.

Alvorens de prijs te overhandigen willen we graag langer stilstaan bij de verdiensten van onze laureaat. Karin Vingerhoets studeerde Nederlandse taal- en letterkunde aan de Radboud Universiteit in Nijmegen. Hoogleraar Johan Oosterman, een van haar Nijmeegse leermeesters en inmiddels een collega in erfgoedbeheer, vertelde ons desgevraagd over Karin:

“Ze zat in mijn mastercursus over Anna Bijns en ze was een van die studenten die je blijven. Ze was nieuwsgierig, slim en geïnteresseerd. Ik dacht meteen: Van haar gaan we nog meer horen. Dat ze collectiespecialist kinderboeken en centsprenten is bij de KB, is prachtig. Natuurlijk heb ik maar een heel kleine bijdrage geleverd aan haar opleiding, maar Karin is wel een van de studenten waar ik trots op ben.”

Na haar studie werkte ze een jaar als docent Nederlands in Arnhem en keerde toen terug naar de Nijmeegse universiteit voor een bacheloropleiding kunstgeschiedenis. Tijdens die studie

werkte ze in de Universiteitsbibliotheek Nijmegen. Via een traineeprogramma is ze in de Koninklijke Bibliotheek terecht gekomen. Daar was ze betrokken bij het programma De digitale bibliotheek. Daar ging haar hart niet sneller van kloppen, ze wilde de diepte en de inhoud in. Na twee jaar kreeg ze die kans en volgde ze in 2012 Jeannette Kok op als collectiespecialist kinderboeken bij de KB.

Jeannette Kok kon zich geen betere opvolger wensen. Desgevraagd vertelde ze ons:

“Toen ik met pensioen ging in 2012 was het voor mij een welkome verrassing dat bij de Koninklijke Bibliotheek op een andere afdeling een persoon rondliep die in Nijmegen Nederlands met specialisatie jeugdliteratuur had gestudeerd en ook nog Kunstgeschiedenis in haar pakket had. Inmiddels had ze bij de afdeling Digitalisering ook heel wat ervaring opgedaan. Een prachtige combinatie.”

In 2013 schreven Jeannette en Karin samen een overzicht van vijftien jaar Kinderboeken en centsprenten in de Koninklijke Bibliotheek: vijftien jaar groei van Nederlands erfgoed. Het verscheen als Nieuwjaarsgeschenk van de SGKJ bij de jaarwisseling 2013-2014.

We hebben veel waardering voor de deskundigheid en het enthousiasme waarmee Karin Vingerhoets de aandacht voor oude kinderboeken stimuleert. Allereerst uiteraard als collectiespecialist. Ze zorgt ervoor dat dit een levende collectie is en bouwt deze verder uit met aankopen via internet, veilingen, bij particulieren of bezoeken aan McDonalds, om daar uitgebrachte reclameboekjes los te peuteren.

Daarnaast coördineert ze het Centraal Bestand Kinderboeken en is ze samen met de Taalunie verantwoordelijk voor de educatieve website literatuurgeschiedenis.org.

Ze vertegenwoordigt het belang van oude kinderboeken via diverse netwerken, zoals het Landelijk overleg voor kinderboekencollectiebeheerders, IBBY en natuurlijk onze eigen stichting SGKJ, waarvan ze van 2012-2019 bestuurslid was. In 2018 verzorgde ze de voorjaarsexcursie en kregen de SGKJ-leden een kijkje achter de schermen van de KB. Eveneens was ze nauw betrokken bij de organisatie van de voorjaarsstudiedag 2024 over illustraties in oude kinderboeken, die in de KB plaatsvond.

Bovendien brengt ze het belang van oude kinderboeken zoals gezegd geregeld onder de aandacht bij een breder publiek, via lezingen, tentoonstellingen, blogs, artikelen en posts op sociale media. Ze schreef artikelen over jeugdliteratuur voor onder meer de *Boekenwereld*, de website literatuurgeschiedenis.org en onze eigen SGKJ Berichten en Nieuwsbrief. Verder gaf ze lezingen voor onder meer de Boekensalon van de UvA, de Tong Tong Fair en verzorgt ze drie keer per maand een presentatie in de KB, bijvoorbeeld over beweegbare boeken en over centsprenten. Ook online laat ze van zich horen, onder meer met leestips op YouTube, blogs voor de KB en op Facebook.

We citeren met instemming nogmaals Jeannette Kok die ons over Karin vertelde:

“Door Karins werk is de collectie kinderboeken en centsprenten van de KB steeds opnieuw onder de aandacht gebracht, en zijn enorme aantallen kinderboeken en centsprenten digitaal beschikbaar gemaakt. Karin beheert het Centraal Bestand Kinderboeken en dat is een

paradepaardje vergeleken met andere online catalogi, met veel meer zoekmogelijkheden, zodat gericht onderzoek naar boekhistorische en cultuurhistorische ontwikkelingen mogelijk is. Voor de wetenschappelijke wereld is deze collectie een geweldige bron voor onderzoek.”

Graag wil ik de voorzitter van de Stichting Geschiedenis Kinder- en Jeugdliteratuur vragen nu de Hieronymus van Alphenprijs 2024 aan Karin Vingerhoets te overhandigen.

De jury van de Hieronymus van Alphenprijs 2024

Jacques Dane - Nelly Witte - Bea Ros (voorzitter)